

ΗΛΙΑ ΛΙΑΜΗ

Βοήθημα για τον κατηχητή

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Χριστός,
ο παντοτινός μου φίλος

© Ηλία Λιαμή

Χριστός, ο παντοτινός μου φίλος

ΒΟΛΟΣ 2014

© Ι. Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ: ΜΕΛΙΣΣΙΑΤΙΚΑ Τ.Θ. 1308 - 380 01 ΒΟΛΟΣ

ΤΗΛ.: 24210 93500, FAX.: 24210 67903

SITE: <http://www.imd.gr>

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

ΗΛΙΑ ΛΙΑΜΗ

Χριστός,
ο παντοτινός μου φίλος

Κατηχητικό βοήθημα
για το ομώνυμο βιβλίο της Πηνελόπης Μωραΐτου

Βόλος 2014

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Εισαγωγή	11
Ευαγγελισμός	15
Χριστούγεννα	25
Υπαπαντή	37
Ο μικρός Ιησούς στον Ναό	47
Η Βάπτιση του Χριστού	59
Οι πειρασμοί του Χριστού	71
Η κλήση των Μαθητών	83
Επί του όρους ομιλία	95
Ο γάμος στην Κανά	107
Ο πολλαπλασιασμός της τροφής και το γαλήνεμα της τρικυμίας	117
Ο Ζακχαίος	129
Η Ανάσταση του Λαζάρου	141
Η Είσοδος στα Ιεροσόλυμα	151
Ο Μυστικός Δείπνος	161
Η Γεθσημανή	173
Η Προδοσία	183
Η Σταύρωση	195
Η Ανάσταση	207

Πρόλογος

Αγαπητέ μου κατηχητή,

Αγαπητή μου κατηχήτρια,

Συνεργάτες στο θεάρεστο και κρίσιμο έργο της κατήχησης των παιδιών.

Με πολύ ζήλο και θυσίες, η Ιερά Μητρόπολή μας συνεχίζει την έκδοση πλήρως ανανεωμένων και πρωτότυπων κατηχητικών βοηθημάτων, τόσο για τα παιδιά, όσο και για σας, τους κατηχητές και τις κατηχήτριες.

Έχει αποδειχτεί περίτρανα πως ο ζήλος, η κατάρτιση και η πνευματική προκοπή εκείνου, που διδάσκει στα παιδιά τον λόγο του Θεού, αποτελούν απαραίτητες και αναντικατάστατες προϋποθέσεις. Δεν μπορεί όμως να παραβλέψει κανείς τον κρίσιμο ρόλο ενός βοηθήματος, σαν αυτό, που αυτή τη στιγμή έχεις στα χέρια σου.

Όπως θα διαπιστώσεις, καταβλήθηκε προσπάθεια να συνδυαστούν οι θεολογικές αναφορές με την σύγχρονη παιδαγωγική ενίσχυση, χωρίς περιττό υλικό και θεωρητικές συμβουλές... εξ αποστάσεως. Τα θεολογικά νοήματα συμπυκνώθηκαν, χωρίς να στερηθούν το βάθος και τις διαστάσεις τους, συγχρόνως όμως αναζητήθηκαν τρόποι, προκειμένου να οδηγηθούν τα παιδιά στην έμπρακτη εφαρμογή τους.

Αυτός άλλωστε είναι και ο σκοπός της κατήχησης: Να διαμορφωθούν προσωπικότητες, που με την προσήλωσή τους στην Ορθόδοξη παράδοση, αλλά και με την έμπρακτη μαρτυρία τους στον σύγχρονο κόσμο, να αποτελέσουν ελπίδα και διέξοδο για τον σύγχρονο άνθρωπο.

ΒΟΗΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΗΧΗΤΗ

Ο Χριστός εισήλθε στην ανθρώπινη ιστορία για να της δώσει νόημα και προοπτική. Πήρε σάρκα, άνθρωποι Τον άγγιξαν, η Γή δέχτηκε τα πατήματα Του, μόνο και μόνο για να μπορεί κάθε εποχή να Τον κάνει δικό της, μέσω της Εκκλησίας Του, κατά την τέλεση της Θείας Ευχαριστίας. Γι' αυτό το λόγο, θεωρώ ευτυχές το γεγονός πως φέτος τα παιδιά των πρώτων τάξεων του Δημοτικού, μέσω του κατηχητικού τους βιβλίου, θα γνωρίσουν τους αληθινούς τόπους, στους οποίους έζησε, θαυματουργήσε, έπαθε και ανέστη ο Κύριός Μας.

Με το πλούσιο υλικό που θα βρεις στο βοήθημα αυτό, αλλά και με όλο τον εμπλουτισμό, που εσύ θα επιτύχεις, μέσω του ζήλου σου, της αγάπης σου για τα παιδιά αλλά και για τον Κύριο, ανοίγεται ο δρόμος για μια προσωπική σχέση του κάθε παιδιού ξεχωριστά με τον Χριστό.

Ο Χριστός, ως φίλος παντοτινός, ας είναι το ζητούμενο, όχι μόνον για φέτος, αλλά και για όλη τη ζωή των παιδιών μας. Ο σπόρος όμως αυτής της σχέσης φυτεύεται από τώρα. Στον αγώνα σου να ποτίσεις την αγαθή παιδική γη, ώστε ο σπόρος αυτός να καρπίσει και να δώσει πολλαπλάσιο καρπό, θα βρεις ολόκληρη τη Μητρόπολή σου, αλλά και εμένα προσωπικά, να στεκόμαστε στο πλευρό σου με όλες μας τις δυνάμεις.

Ο Θεός να ευλογεί το έργο σου και να σε αξιώσει να χαρείς πλούσια καρποφορία.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Εισαγωγή

Φίλε μου,
Φίλη μου,
Συνοδοιπόροι στο έργο της Κατήχησης

Το βοήθημα αυτό γράφτηκε με αφορμή το βιβλίο της Πηνελόπης Μωραΐτου «Χριστός, ο παντοτινός μου φίλος». Και σ' εκείνο το βιβλίο και σ' αυτό το βοήθημα, ο μεγάλος πρωταγωνιστής είναι ο Ιησούς Χριστός. Τον ακολουθούμε στο λυτρωτικό έργο Του, από τον Ευαγγελισμό μέχρι την Ανάστασή Του. Το ταξίδι αυτό όμως είναι μόνον η αφορμή. Τελικό ζητούμενο είναι μια σχέση, σχέση προσωπική και βαθιά, σχέση αγάπης μαζί Του. Τα γεγονότα του Ευαγγελίου προσφέρουν ένα υπέροχο υλικό για εμβαθύνσεις και διδάγματα. Όλα όμως θα μείνουν υλικό του νου, αν δεν κατέβουν στην καρδιά και δεν οδηγήσουν και εμάς και τα παιδιά μας στην άμεση επικοινωνία μαζί Του μέσω της προσευχής.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας συμφωνούν πως και μόνον η ανάγνωση του Ευαγγελίου γεμίζει τον άνθρωπο με μια απερίγραπτη χαρά, φτάνει να γίνεται με προθυμία, συγκέντρωση και, κυρίως, με πίστη προς Αυτόν που κρύβεται πίσω από τις λέξεις. Νομίζω πως πρέπει να πιστέψουμε στη δύναμη του Ευαγγελίου, ως έκφραση του Αγίου Πνεύματος, το οποίο όπου θέλει πνέει, όπως και, όποτε θέλει, ενεργεί. Εάν αφήσουμε τον πρωταγωνιστικό ρόλο στο Πνεύμα του Θεού, θα μπορέσουμε ευκολότερα να ορίσουμε και το δικό μας έργο. Έργο προετοιμασίας των παιδιών για μια συνάντηση, έργο παιδαγωγίας προς μια ουράνια αγκαλιά.

Αυτό ακριβώς το έργο, το τόσο καίριο και σημαντικό, ακόμη και καθοριστικό για το μέλλον ενός παιδιού, αξίζει να το εκτελέσει κανείς με υπευθυνότητα, διάθεση, χαρά και επιστημοσύνη. Αυτό το τελευταίο δεν περιορίζεται μόνον στη λήψη ενός πτυχίου, που αν υπάρχει, είναι καλό και ευλογημένο. Αφορά μια σοβαρή προετοιμασία, που ξεκινάει από ένα προσωπικό επίπεδο και καταλήγει στη χρήση όλων των μεθόδων και των μέσων που έχουμε στη διάθεσή μας.

Ο κόσμος δεν πάσχει από έλλειψη εργαλείων. Πάσχει από νόημα στη χρήση τους. Εάν αυτά τα δύο συνδυαστούν, τα αποτελέσματα θα μας χαρίσουν μεγάλη ικανοποίηση. Και μεγαλύτερο αποτέλεσμα δεν μπορεί να είναι άλλο από την ανάπτυξη μιας προσωπικής, μιας φιλικής σχέσης του παιδιού με τον Χριστό. Αυτήν ακριβώς τη σχέση έρχεται να προετοιμάσει μια αντίστοιχη δική μας σχέση με τα παιδιά. Και ακριβώς, επειδή αφορά πρόσωπα, δηλαδή υπάρξεις μοναδικές και ανεπανάληπτες, χρειάζεται διάκριση, ευρηματικότητα, αυτοσχεδιασμό και προσωπική εμπλοκή. Οι παιδαγωγικές μέθοδοι, μόνο μέχρι ενός σημείου επαρκούν. Από το σημείο αυτό και πέρα, απαιτείται ο συνδυασμός και τελικά η διαμόρφωση μιας προσωπικής μεθόδου, προσαρμοσμένης στη συγκεκριμένη ομάδα παιδιών, που από συνάντηση σε συνάντηση μπορεί να χρειαστεί τροποποίηση, εμπλουτισμό και νέα παιδαγωγικά ευρήματα.

Όπως θα δεις και στη συνέχεια, το βοήθημα επιδιώκει να δώσει επιγραμματικά στόχους, κεντρικές και επιμέρους ιδέες, καθώς και υλικό αξιολόγησης. Προτείνει επίσης θέματα για προβληματισμό και προσωπική μελέτη. Επιμένει σε ορισμένες κεντρικές έννοιες, που πρέπει να εμπεδωθούν από το παιδί μέσω της διαρκούς επανάληψης. Παρ' όλα αυτά, δεν πρέπει να λησμονείς πως το κατηχητικό δεν είναι μια σχολική τάξη. Τα παιδιά θα βρεθούν εκεί με την προσδοκία μιας χαλαρότητας, μιας παρέας, ενός παιχνιδιού. Είναι σημαντικό να θεωρηθούν όλα αυτά ως πρωτεύοντα κατηχητικά εργαλεία, φτάνει να χρησιμοποιηθούν με μέτρο και στόχο. Γι' αυτό, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται και πρόταση ενός σεναρίου μαθήματος με δραστηριότητες. Μην τις θε-

ωρήσεις δεσμευτικές. Αποτελούν αφορμή να διαμορφώσεις το δικό σου σενάριο, και μάλιστα να το κρατήσεις και για τις επόμενες χρονιές, έτοιμο να εμπλουτιστεί και με υλικό ανάλογο και με τα μέσα που διαθέτεις.

Κάτι τελευταίο: Μην ξεχνάς, πως στην ηλικία αυτή το βασικό κίνητρο της μάθησης και της προσοχής είναι η προσωπική σχέση του παιδιού με τον δάσκαλό του. Οτιδήποτε οδηγεί στη προσωπική και αγαπητική αυτή σχέση, ας το θεωρήσεις πρωτεύον παιδαγωγικό, κατηχητικό και πνευματικό υλικό. Στην ευλογημένη αυτή διακονία, στη διακονία της κατήχησης, ο ίδιος ο εαυτός μας καθρεφτίζεται στα πρόσωπα των παιδιών, που περιμένουν από μας ασφαλείς οδοδείκτες στην πορεία της ζωής τους.

Και μια υπενθύμιση: Επιπλέον βοήθεια μπορεί να σου δώσει το περσινό βοήθημα για τον κατηχητή, στηριγμένο στο βιβλίο «Ο Νικόλας γράφει το ημερολόγιο τ' ουρανού». Εκεί θα βρεις και τις περικοπές, πολλές από τις οποίες αφορούν και την φετινή μας ύλη. Όσες δεν υπάρχουν, αναζήτησέ τις και ένταξέ τις στο μάθημα. Είναι σημαντικό, σε κάθε ευκαιρία, τα παιδιά να ακούν τον Ευαγγελικό λόγο.

Καλή δύναμη σ' αυτό το υπέροχο ταξίδι παιδαγωγίας και συνοδοιπορίας!

ΗΛΙΑΣ ΛΙΑΜΗΣ

1ο Μάθημα

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ

Ο Ευαγγελισμός της Παναγίας

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Υλικά Το βιβλίο του μαθητή. Ένα χαρτόνι με το εσωτερικό ενός δωματίου. Κομμένες φιγούρες της Παναγίας και του Αγγέλου. Η εικόνα του Ευαγγελισμού. Άλλες απεικονίσεις του Ευαγγελισμού από το διαδίκτυο. Φύλλα Α4. Δύο λευκά χαρτόνια. Μαρκαδόροι. Cd player με μουσική.

Σκοπός του κεφαλαίου Τα παιδιά, με απλά λόγια να ακούσουν την ιστορία του Ευαγγελισμού και να τον κατανοήσουν, ως το πρώτο βήμα της συνάντησης του Χριστού με τους ανθρώπους.

Στόχοι

1. Να εμπεδώσουν τα παιδιά την έννοια της υπακοής στο θέλημα του Θεού.
2. Να εκτιμήσουν το πρόσωπο της Παναγίας, ως ένα παράδειγμα καλοσύνης και αγιότητας.
3. Να τοποθετηθεί μέσα στην καρδιά των παιδιών η Παναγία, ως μια ζωντανή παρουσία, έτοιμη πάντα να προστατέψει και να βοηθήσει.

Μεθοδολογία Ομάδες συνεργασίας, οι οποίες θα επεξεργαστούν και θα παρουσιάσουν στα άλλα παιδιά μια συγκεκριμένη διάσταση του γεγονότος του Ευαγγελισμού, με βάση τις λέξεις-κλειδιά.

Λέξεις-κλειδιά
(ενδεικτικά)

Υπακοή, Άγγελος, Παναγία, πύλη (πόρτα), θάρρος, διάλογος, φόβος.

**Θεολογική
ανάλυση:**

- Με τον Ευαγγελισμό **ανοίγει η πύλη** για να φτάσει ο Χριστός στον κόσμο. Η Παναγία είναι ένας εκπρόσωπος όλης της ανθρωπότητας, που με τη φράση «γένειτό μοι κατά το ρήμα σου», (δηλαδή, ας γίνει όπως θέλεις εσύ), παραδίδει όλο το ανθρώπινο γένος στο θέλημα του Θεού. Και ποιο είναι αυτό το θέλημα; Να ξανασυνδεθεί ο άνθρωπος με την πηγή της ζωής, να γεμίσει χαρά και να οδηγηθεί στην αθανασία.

- Η Παναγία είναι έτοιμη να συνομιλήσει με τον Θεό, μέσω του αγγέλου. Αλλά και ο Θεός ζητάει έναν άνθρωπο, με τον οποίο θα ανοίξει διάλογο. Ο Θεός, μέσω του αγγέλου Του, πείθει την Μαρία να συνεργαστεί μαζί Του. Είναι σημαντικό να τονιστεί το τι είδους σχέση θέλει να έχει ο Θεός με τους ανθρώπους: Σχέση φιλική, σχέση διαλόγου και επικοινωνίας.

- Η Παναγία διακρίνει τις δυσκολίες που θα έρθουν. Καλείται να γίνει μητέρα χωρίς να έρθει σε επαφή με άνδρα. Δεν ξέρει πώς θα το δεχτεί ο Ιωσήφ. Ξέρει πόσο αυστηρή είναι η κοινωνία της εποχής σε τέτοια θέματα. Η τελική της απόφαση όμως είναι να αφήσει στον Θεό να δράσει, όπως νομίζει Εκείνος.

**Εφαρμογή
στην
καθημερινότητα**

Ο Ευαγγελισμός αποτελεί μια εικόνα της επίσκεψης του **θελήματος του Θεού στη δική μας ζωή**. Η Παναγία αποτελεί ένα **παράδειγμα**, για την προθυμία της να πιστέψει-εμπιστευθεί την αγάπη του Θεού και να ακολουθήσει το σχέδιό Του. **Οι δυσκολίες** πάντα θα υπάρχουν, κυρίως σε όσους ακολουθήσουν με συνέπεια τον δρόμο Του. Όποιος όμως αποθέτει όλους τους δισταγμούς και τους φόβους του στην **πρόνοια του Θεού**, όχι μόνο γεμίζει με γαλήνη την ψυχή του, αλλά βλέπει και όλα τα εμπόδια να ξεπερνιούνται με τον καλύτερο τρόπο. Η Πα-

ναγία είναι εκείνη που άνοιξε τον **διάλογο του ανθρώπου με τον Θεό**. Αυτήν **μιμούμαστε**, αυτήν **επικαλούμαστε**, κάθε φορά που θέλουμε να επικοινωνήσουμε με τον Θεό πρόσωπο προς πρόσωπο.

Ανάγνωση της προσευχής του Νικόλα, απ' όπου μπορεί να συζητηθεί η έννοια της **πίστης ως εμπιστοσύνη**.

ΠΛΑΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρατίθενται οι προτεινόμενοι χρόνοι. Πρόκειται για ψηφίδες, τις οποίες μπορείς να χρησιμοποιήσεις, για να συνθέσεις το δικό σου σενάριο.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ: 50'

Αφόρμηση 2'-5'

(Η αφόρμηση είναι μια εισαγωγή, παρμένη από την καθημερινότητα των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα γεγονός, το οποίο μπορεί να συνδέσεις με το μάθημα. Μπορεί να είναι η ονομαστική εορτή ενός παιδιού, που απαραίτητως πρέπει να αναφέρεις. Μπορεί ακόμη να καλέσεις ένα παιδί να διηγηθεί μια ιστορία με ένα θέμα, σχετικό με το μάθημα. Π.χ. «Παιδιά, ξέρετε τι είναι οι άγγελοι. Ξέρει κανείς ιστορία με αγγέλους;» (Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να διαχειριστούμε καλά τον χρόνο, χωρίς και να διακόψουμε άκομψα το παιδί που μιλάει).

Ενδεικτικά: Όταν θέλουμε να μπούμε σε ένα σπίτι, κάποιος πρέπει να μας ανοίξει την πόρτα. Έτσι και ο Θεός, χτυπάει την πόρτα του κόσμου. Η Παναγία είναι εκείνη, που την ανοίγει και υποδέχεται τον Λυτρωτή του κόσμου.

Ιστορικό πλαίσιο-σύνδεση με τα προηγούμενα με μορφή ερωταποκρίσεων

7'

Για να πάρει νόημα, όχι μόνον το σημερινό μάθημα, αλλά και όλη η πορεία του Χριστού στη γη, πρέπει να γίνει σύνδεση με το περιεχόμενο και το νόημα της Παλαιάς Διαθήκης:

- Είμαστε παιδιά του Θεού.
- Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, θέλοντας να του χαρίσει μια ζωή γεμάτη χαρά.
- Η πηγή της χαράς είναι ο ίδιος Θεός. Όσο ο άνθρωπος μένει κοντά Του, ζει μέσα σ' αυτή τη χαρά.
- Ο Αδάμ και η Εύα θέλησαν να πάρουν έναν δρόμο που οδηγεί μακριά από τον Θεό. Με δική τους θέληση διέκοψαν τη σχέση μαζί Του. Όλοι οι άνθρωποι, μετά από αυτούς, έζησαν ζωή με πολλή στενοχώρια, πόνο, μίσος και μοναξιά.
- Σ' όλη την Π. Διαθήκη, ο Θεός στέλνει ανθρώπους δικούς Του, τους Προφήτες, όπως ο Μωυσής, που καλούν τον λαό του Ισραήλ να ακολουθεί τον δρόμο του Θεού και να γίνει παράδειγμα για όλους τους λαούς. Ο κόσμος προετοιμάζεται για τον Λυτρωτή, τον Μεσσία.
- Ο Θεός αποφασίζει να βρεθεί ανάμεσά μας και να γίνει άνθρωπος σαν εμάς. Να μας δείξει την αγάπη Του και να μας χαρίσει ξανά τη ζωή, όπως ήταν στον παράδεισο.
- Για να γίνει άνθρωπος ο Θεός διαλέγει μια γυναίκα, αγνή, με καθαρή καρδιά, χωρίς κακία στην καρδιά Της και με μεγάλη καλοσύνη στη ζωή Της: Την Παναγία.
- Η Παναγία με τη θέλησή Της αποδέχεται να υπηρετήσει το σχέδιο του Θεού.

Ανάγνωση ή ακρόαση της ιστορίας 5'

Είναι σημαντικό η εξιστόρηση να γίνεται με τρόπο ζωντανό, παραστατικό, ει δυνατόν και απ' έξω. Κατά την διάρκεια της ανάγνωσης, μπορεί πολύ σιγά, να ακούγεται μουσική, Βυζαντινή η Ευρωπαϊκή.

Συζήτηση πάνω στην κεντρική φράση της ιστορίας 4'

*Χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία,
ὁ Κύριος μετά σου. Εὐλογημένη σύ ἐν γυναιξί».*

Δεν πρέπει να φοβηθούμε να αναφέρουμε το πρωτότυπο κείμενο. Η συμφιλίωση με τα απλά αρχαία Ελληνικά της Βίβλου μπορεί να αρχίσει από τώρα.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Από πού φαίνεται πόσο σπουδαία είναι η Παναγία μας;
(Από τη φράση «ο Κύριος είναι μαζί σου»)
- Ποια είναι η λέξη που μιλάει για χαρά;
(«χαίρε»)

Ανάλυση του θέματος με ερωτήσεις 5'

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Γιατί νομίζετε ο Θεός στέλνει τον Άγγελο και δεν παρουσιάζεται ο ίδιος;
(Ξέρουμε από την Παλαιά Διαθήκη, όπως το γνώριζε και η Παναγία μας, πως η συνάντηση με το Θεό είναι αδύνατη. Ο μέγας Μωυσής, για να μην συντριβεί στο Όρος Σινά, είδε μόνον το πίσω μέρος του Θεού. Η ανθρωπότητα, στο πρόσωπο της Παναγίας, δεν είναι έτοιμη γι' αυτή την συνάντηση. Αλλωστε, αυτή η ανθρώπινη αδυναμία είναι και ένας από τους λόγους, που ο Θεός γίνεται άνθρωπος.)
- Θέλετε να ξεκλειδώσουμε τη λέξη «Ευαγγελισμός»;
(ευ + άγγελμα=καλή αγγελία, χαρμόσυνο μήνυμα)
- Τι νομίζετε πως θα είχε συμβεί, αν η Παναγία δεν αποδεχόταν την κλήση του Θεού;
(Ο Θεός θα σεβόταν την απόφασή Της. Το έργο της σωτηρίας των ανθρώπων ίσως και να είχε αναβληθεί. Αυτό αποδεικνύει την μεγάλη ευθύνη του κάθε ανθρώπου σε κάθε εποχή ως προς τις επιλογές του.)

Δραστηριότητες σε ομάδες 7'

Ενδεικτικά:

- Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, παρατηρούν την εικόνα του Ευαγγελισμού και απαντούν με τη σειρά σε σχετικές ερωτήσεις, όπως αναφέρονται στο βιβλίο τους.
- Τοποθετούν τις χάρτινες φιγούρες πάνω στο μεγάλο χαρτόνι.
- Αναζητούν στον ναό μορφές της Παναγίας και των αγγέλων.
- Με τις λέξεις-κλειδιά μπορούν να δημιουργηθούν διάφορες δραστηριότητες. Π.χ. τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες και ο αρχηγός κρατά ένα Α4 με διάφορα συναισθήματα (Πανικός, θυμός, θάρρος, δειλία, υπακοή, κλπ.) Αυτό που αναζητούμε είναι τα συναισθήματα της Παναγίας κατά σειράν. Η κάθε ομάδα, αφού συζητήσει, γράφει στο χαρτόνι της αυτή τη σειρά. Κατόπιν οι δυο ομάδες συγκρίνουν τις απαντήσεις τους. Η σειρά είναι: Ταραχή («Εκείνη ταραχτηκε από αυτά το λόγια» στ. 29), θάρρος, («Μη φοβάσαι» στ. 30), περιέργεια («Πώς θα γίνει αυτό;» στ. 34), υπακοή («Ας γίνει κατά τον λόγο σου» στ. 38)

Παιχνίδι συναισθημάτων 10'

Η δραστηριότητα αυτή στηρίζεται στην ταύτιση του παιδιού με έναν χαρακτήρα.

- *Πώς νομίζετε πως αισθάνθηκε η Παναγία, βλέποντας τον άγγελο; Ποια ήταν η πρώτη της αντίδραση;*
- *Πώς νομίζετε ότι περιέγραψε στον Ιωσήφ το γεγονός του Ευαγγελισμού της η Παναγία;*
- *Πώς αντέδρασε ο Ιωσήφ;*

Διαθεματικές προσεγγίσεις 5'

(Στην ενότητα αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν τοπικά έθιμα, στοιχεία της σχολικής τους ύλης, ακόμη και γεγονότα της επικαιρότητας)

Η Επανάσταση του 1821 ξεκινά την ημέρα του Ευαγγελισμού. Το Ευαγγέλιο της σωτηρίας των ανθρώπων μπορεί να συνδεθεί με το Ευαγγέλιο της σωτηρίας της Ελλάδας.

Καθώς η Παναγία είναι το πρωταγωνιστικό πρόσωπο στο σημερινό μάθημα, ένα πλήθος σχετικών θεμάτων μπορούν να παρουσιαστούν: Ονόματα της Παναγίας, θαύματα, εξιστορήσεις αγίων, στους οποίους εμφανίστηκε, ο Ακάθιστος Ύμνος κ.λπ.

Τραγούδι 6'

Απαραίτητη προϋπόθεση η σωστή εκμάθηση του τραγουδιού, με τονική ακρίβεια, αλλά και πλήρη γνώση μελωδίας και στίχων εκ μέρους του διδάσκοντα.

Αξιολόγηση-έλεγχος κατανόησης (απαραίτητο στάδιο) 5'

Η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους. Θα μπορούσε να γίνει βάσει πολύ συγκεκριμένων ερωτήσεων στο τέλος του μαθήματος:

- Τι πολύ σπουδαίο γίνεται λοιπόν, παιδιά μου, την ημέρα του Ευαγγελισμού;
- Τι ξεκινάει σήμερα;
- Τι αναγγέλλει ο Άγγελος στην Παναγία μας;

Μπορεί επίσης να καλέσεις ένα παιδί να διηγηθεί με τον δικό του τρόπο το σημερινό γεγονός σε ένα υποτιθέμενο παιδί, που δεν έχει ξανακούσει ποτέ κάτι για τον Ευαγγελισμό. Ακόμη και εσύ μπορεί να παίξεις αυτόν τον ρόλο, κάνοντας ερωτήσεις για τα βασικά.

- Τι είναι ένας Άγγελος;
- Γιατί ο Θεός προτίμησε την Παναγία;
- Γιατί είναι η Παναγία τόσο σημαντικό πρόσωπο;

Προβολή των αντίστοιχων χώρων στους Αγίους Τόπους μέσω διαδικτύου ή βίντεο

10'

Γενικά, στο υλικό αυτό δεν πρέπει να γίνεται κατάχρηση. Άλλωστε το βιβλίο τους περιέχει τους φυσικούς χώρους. Μια σωστή επιλογή πάντως θα μπορούσε να δώσει στο μάθημα μια διαφορετική διάσταση, πάντα όμως με σχόλια δικά σου και πρόσθετες πληροφορίες.

Προετοιμασία επόμενου μαθήματος

3'

- Σήμερα παιδιά μου είδαμε το πρώτο βήμα του σχεδίου του Θεού για τη σωτηρία μας. Για να δούμε στο επόμενο μάθημα: Εκπληρώθηκαν οι υποσχέσεις Του; Με τι τρόπο εμφανίστηκε στη γη;

Προετοιμασία παρουσιάσεων:

Αναθέτουμε ομαδική εργασία με Χριστουγεννιάτικα έθιμα από την περιοχή μας και απ' όλο τον κόσμο.

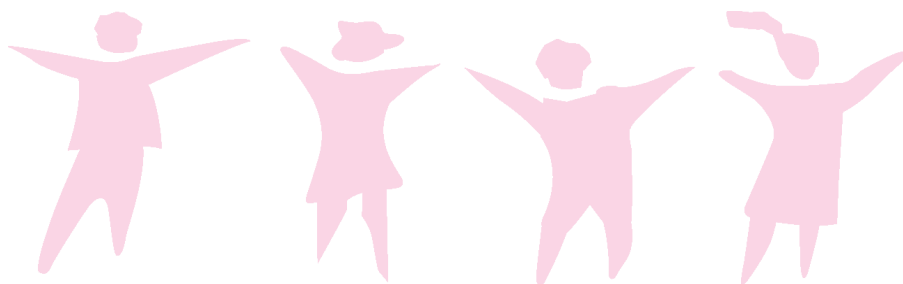
Και μην ξεχνάμε:

Οι περιπέτειες της παρέας του Νικόλα συνεχίζονται. (Προκειμένου το ενδιαφέρον των παιδιών για τις περιπέτειες του βιβλίου να διατηρηθεί, μπορούν τα βιβλία τους να μένουν στην αίθουσα του κατηχητικού, ή σε ένα άλλο χώρο του ναού, αφού τα παιδιά έχουν γράψει το όνομά τους. Να χρησιμοποιούνται στο μάθημα και να τους δοθούν στο τέλος του έτους)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα.

Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό φύλλο στην επόμενη σελίδα:

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ .....

ΚΑΤΗΧΗΤΗΣ/ΚΑΤΗΧΗΤΡΙΑ .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ .....

Τι μάθαμε σήμερα

Σήμερα μάθαμε για τον Ευαγγελισμό της Παναγίας, δηλαδή για την ημέρα εκείνη, όπου άγγελος του Θεού ανήγγειλε στην Θεοτόκο πως θα γεννήσει τον Σωτήρα του κόσμου. Εκείνη, με θάρρος, αλλά και ταπεινώση, θέλησε να μάθει για τα παράδοξα και τις δυσκολίες αυτής της αναγγελίας. Όταν ο άγγελος Την διαβεβαίωσε πως το Άγιο πνεύμα θα Την επισκεφθεί και θα βρίσκεται για πάντα μαζί Της, αποδέχτηκε το θέλημα του Θεού.

Λόγια να θυμόμαστε (Λκ. 1, 24-38)

- Χαίρε κεχαριτωμένη, ο Κύριος είναι μαζί Σου. Ευλογημένη είσαι ανάμεσα στις γυναίκες
- Θα γεννήσεις γιο και θα Τον ονομάσεις Ιησού. Αυτός θα γίνει μέγας και θα κληθεί γιός του Υψίστου.
- Πνεύμα Κυρίου θα έρθει σε Σένα.
- Είμαι δούλη του Κυρίου. Ας γίνει κατά το θέλημά Του.

Θέματα για μια συζήτηση

- Ο Θεός, μέσω του αγγέλου Του, δεν διατάζει την Παναγία, αλλά Της ζητεί να συνεργαστεί μαζί Του για την σωτηρία των ανθρώπων. Τέτοια σχέση θέλει και ο Θεός μαζί μας: Σχέση φίλου προς φίλο, σχέση ειλικρίνειας, διαλόγου και ελεύθερης υπακοής στο θέλημά Του.
- Η Παναγία μας επέτρεψε στον Θεό να οδηγήσει τη ζωή Της. Έτσι κι εμείς, αν πιστεύουμε στον Θεό και τον αγαπάμε ειλικρινά, Του παραδίδουμε τη ζωή μας με εμπιστοσύνη, πως πάντα θα την προστατεύει με την μεσιτεία και τις προσευχές της Παναγίας μητέρας Του.

Αν το βιβλίο παραμείνει στον κατηχητικό, περιλαμβάνουμε και την προσευχή του μικρού Νικόλα από το βιβλίο.